

NOTAT

BARNE- OG LIKESTILLINGSDEPARTEMENTET	
Artikkodnr:	321.00
Dato:	21/9-07
Saksnummer:	2007/01773 141

Dato: Torsdag 20. september 2007
Fra: Nordisk nettverk for ekteskapet
Til: Barne- og likestillingsdepartementet

Sak: Kommentarer til Barne- og likestillingsdepartementets høringsnotat om felles ekteskapslov

Nordisk nettverk for ekteskapet ble etablert sommeren 2007 med formål å hindre at de skandinaviske landene innfører felles ekteskapslove for enkjønnede og tokjønnede par.

Vi oppsummerer at lovforslaget har følgende innhold:

- En felles ekteskapslov for enkjønnede og tokjønnede par
- Partnerskapsloven opphører og dagens registrerte partnerskap blir ekteskap
- Lesbiske får anledning til assistert befruktning
- Den ikke-biologiske moren til barn født i lesbisk ekteskap blir medmor
- Lesbiske og homofile par får samme adgang til å bli vurdert som adoptivforeldre
- Signal om at assistert befruktning med surrogatmor for mannlig homofile senere vil bli vurdert

Nettverk for ekteskapet har følgende kommentarer:

Utredningsinstruksen

Utredningsinstruksen har som formål å sikre god forberedelse av og styring med offentlige reformer, regelendringer og andre tiltak. Instruksen skal sikre at den instans som har ansvar for saken utreder alle relevante og vesentlige konsekvenser, og at berørte instanser og offentligheten trekkes inn i beslutningsprosessen før beslutning fattes. I veiledningen om lov- og forskriftsarbeid - lovteknikk og lovforberedelse - er det henvisninger til utredningsinstruksen.

Konsekvensanalyse

Instruksen sier at enhver sak skal inneholde en konsekvensutredning med analyse og vurdering av antatte vesentlige konsekvenser av beslutningen - i dette tilfelle en ny ekteskapslov med tilhørende endringer i adopsjonsloven, barneloven og bioteknologiloven. Vi kan ikke se at en slik konsekvensanalyse er foretatt.

Det informeres ikke om hvilken kunnskap som foreligger om homofili og årsaker til slik orientering. Heller ingen tall som dokumenterer omfanget av homofili og hvordan dette omfanget har utviklet seg over tid. Det utredes ikke i hvilken grad samfunnets signaliserte verdier og normer i lovgivning kan fremme eller svekke etablering av individuell homofil orientering. Heller ikke i hvilken grad fagmiljøer er opptatt av slike spørsmål. Lovforslaget gir dermed heller intet grunnlag for å vurdere om innføring av enkjønnet ekteskap og bortfall av samfunnets lovregulerte vern av relasjonen mann - kvinne som forutsetning for ekteskap vil bidra til å fremme eller å svekke etablering av homofil orientering.

Hvorvidt staten overhodet har noen normativ holdning til borgernes etablering av seksuell orientering behandles ikke. Det at staten aktivt ønsker å motvirke alle former for diskriminering av minoriteter, herunder borgere med homofil orientering, er ikke en tilfredsstillende avklaring på spørsmål om hvordan staten forholder seg til utviklingstrender når det gjelder borgernes etablering av seksuell orientering.

I St.meld. nr. 25 (2000-2001) Levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile i Norge (se eget avsnitt nedenfor) refereres det til forskning fra det svenske Folkhälsoinstitutet i 2000 om ungdomar och sexualitet - side 58 - hvor det dokumenteres at mange flere ungdommer reflekterer over sin egen seksuelle orientering i dag enn tidligere. Bort i mot fem ganger så mange unge, svenske jenter funderte i 1998 på om de kunne være homoseksuelle sammenlignet med i 1990.

Det er uansvarlig og en faglig forsømmelse av departementet å fremme lovforslag i høringsnotatet uten å informere om ny og oppdatert dokumentasjon og forskning fra Norge og andre land om tilsvarende forhold - og uten å utrede hvordan myndighetenes egen politikk eventuelt påvirker en mulig utvikling i retning av at stadig flere unge føler usikker i etableringen av sin egen kjønnsidentitet.

Folkehelse

Utredningsinstruksens 2.3.2 sier at konsekvenser av et forslag skal vurderes - herunder en rekke nærmere spesifiserte forhold - som konsekvenser for befolkningens helse. Dersom forskningen dokumenterer sammenhenger mellom helsesituasjon - fysisk og psykisk - og seksuell orientering, så bør et så omfattende lovforslag som departementet har lagt frem også si noe om eventuelle sammenhenger mellom lovforslaget, borgernes seksuelle orientering og befolkningens helse.

Vigselsrett

I følge utredningsinstruksens kapittel 5 skal en ferdig utredet sak sendes på høring til alle berørte offentlige og private institusjoner og organisasjoner. Dette har åpenbart ikke skjedd. Høringsnotatets kapittel 5 omhandler vigsel og forhold med stor betydning for alle tros- og livssynssamfunn med vigselsrett og deres vigslere. Likevel er ikke denne gruppen identifisert i en samlet oversikt.

Barne-, Ungdoms-, og Familiedirektoratet opplyser til Nettverk for ekteskapet at Bufdir ikke har noen fullstendig liste over trossamfunn med vigselsrett. Bufdir godkjenner vigselsritualene, mens det er Fylkesmannen som registrerer trossamfunnet og godkjenner prest/forstander. Med bakgrunn i kravene til høring er det grunn til å etterlyse informasjon om hvordan denne gruppen er trukket inn i arbeidet med en ny og felles ekteskapslov. Hvordan er denne gruppen hørt når det ikke finnes noen samlet oversikt over hvilke tros- og livssynssamfunn som har vigselsrett?

Tempo

Høringsnotatet er datert 16. mai 2007, med frist til å levere høringskommentarer innen den 1. september 2007, dog med utsettelse for enkelte til den 20. september 2007. Den svenske utredningen ble sendt ut 21. mars 2007 og har frist for høringsuttalelser i januar 2008, etter det vi får opplyst. Vi kritiserer departementets høye tempo i saken og korte frister for berørte parter til å uttale seg.

Tidligere endringer i ekteskapsloven har funnet sted på bakgrunn av dyptgripende strukturelle endringer i familieforholdene i samfunnet, som økt økonomisk likestilling mellom kjønnene, økning i antall samboerskap og økning i antall skilsmisser. Det tidligere ekteskapslovutvalget (1971 - 1987) har på bakgrunn av slike kartlagte samfunnsendringer foretatt utredninger over mange år og foreslått endringer i ekteskapsloven. Denne type prosess er fraveket ved forslagene om endringer i ekteskapsloven og følgeendringene i adopsjonsloven, barneloven og bioteknologiloven.

Departementet har i epost til Nettverk for ekteskapet opplyst at utgangspunktet for høringsnotatet er Soria Moria erklæringen slik den er gjengitt både i høringsnotatet og i høringsbrevet. Altså ingen NOU, rapport fra en utredningsgruppe eller stortingsmelding. Vi kommenterer i eget avsnitt at departementet i høringsnotatet ikke gjør noen referanse til St. meld. 25 (2000 - 2001), hvilket antas å bety at denne

stortingsmeldingen i dag ikke vurderes som relevant for lovforslaget. Det svært høye tempoet og fraværet av flere kvalitetssikrende trinn i utredningsprosessen kritiseres.

Statistisk Sentralbyrå

I følge utredningsinstruksens 2.1 skal konsekvensene tallfestes så langt det er mulig. I norsk sammenheng antas Statistisk Sentralbyrå (SSB) å være den faglige etat som best kan bistå departementet med slik tallfesting. Nettverk for ekteskapet har spurt SSB om hvordan de har deltatt i forarbeidet til høringsnotatet. SSB svarer at de verken har deltatt i utredningen eller forarbeidet, men de ser at departementet benytter statistikk som er publisert av SSB.

Vi stilte også spørsmål om hvilke data som foreligger om antall barn som lever med homofile foreldre. SSB svarer at de ikke har mye å tilby som svar på dette. Barnestatistikk fra viser at det per 1.1.2006 var 176 barn i alderen 0- 17 år som var registrert bosatt med en forelder som hadde inngått registrert partnerskap, hvorav 170 bodde i familier med 2 kvinner og bare 6 i familier med 2 menn.

SSB har et estimat på antall homofile samboerpar fra Folke- og bolig tellingen i 2001 (1 136 par bestående av to menn og 1 159 kvinnepar). Estimater er svært usikkert og antageligvis for lavt, blant annet fordi SSB i den undersøkelsen satte krav om at samboerne måtte ha samme adresse i folkeregisteret. Det er eventuelt mulig å kjøre ut tall for hvor mange barn som er registrert bosatt i samme husholdning som disse homofile parene, men dette ville i tilfelle være et oppdrag SSB må ta som betalt oppdrag. Kvaliteten på resultatet ville være usikker.

Det har vært antydning at 20 000 barn vokser opp med homofile foreldre. Dette bygger etter det Nettverk for ekteskapet forstår på noen usikre svenske tall. Tallet er antakelig altfor høyt, i følge innlegg av Turid Noack i SSB i Dagbladet i sommer.

Nettverk for ekteskapet oppsummerer at en rekke relevante tallstørrelser som har betydning for å forstå omfang av de samfunnsmessige forhold som ligger til grunn for foreslåtte lovendringer, ikke er utredet.

Integrering og inkludering

Regjeringens politikk for integrering og inkludering bygger på tilrettelegging og tilpassing for at nye innvandrere skal bli inkludert i samfunnet. I følge Arbeids og inkluderingsdepartementet er målet å sikre at innvandrere raskest mulig bidrar med sine ressurser i det norske arbeidsliv og samfunnet for øvrig.

Nettverk for ekteskapet savner en utredning og diskusjon omkring hvordan reformer som grunnleggende vil endre den norske familieforståelsen og innholdet i begreper som ekteskap, foreldre, kjønn og forplantning, vil påvirke regjeringens øvrige strategier for integrering og inkludering av innvandrere.

Andre land

Høringsnotatet orienterer om hvilke land som har innført ekteskap for personer av samme kjønn. Informasjonen om utviklingen i andre land er lite grundig når det gjelder det konkrete juridiske innholdet i reformer som er gjennomført de senere år. Innholdet i den franske utredningen burde vært referert mer utfyllende som supplement til beskrivelsen av spanske forhold, men er kun nevnt svært kortfattet.

Lovforståelse

Forslaget om lovendringer bygger på i betydelig grad på det enkle grepet at begreper som ekteskap - foreldre - kjønn og forplantning gis en ny innholdsforståelse. Ved tidligere utarbeidelse av konvensjoner,

lover, forskrifter, veiledninger, rundskriv og etablering av forvaltningspraksis er det åpenbart ikke tatt høyde for at disse begrepene i fremtiden kunne underlegges en så grunnleggende innholdsending. Dermed hevder departementet tilsynelatende med rette at eksisterende rammebetingelser er kjønnsnøytral. Dette argumentet benytter også homofile interessegrupper i omtale av for eksempel barnekonvensjonen.

En seriøs utredning av en reform som omfatter endring av fire lover, basert på ny forståelse av nevnte begreper, burde inneholde en bred gjennomgang av konsekvensene på samtlige lovtrinn, nivåer og bredde av forvaltning når begrepene ekteskap - foreldreskap - foreldre og kjønn får nytt innhold.

Lansering

Vi registrerer at Barne- og likestillingsdepartementet samordner sine politiske prosesser med fagmiljøer, interesseorganisasjoner og media. Utsendelsen av høringsnotatet skjedde den 16. mai, bare to dager etter at den holdningsundersøkelsen som Synovate MMI hadde utført på oppdrag for Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring (LLH) ble lansert bredt i mediene.

Tilsvarende samordning registreres 13. september, i forbindelse med regjeringens erfaringskonferanse, hvor undersøkelsen utført av NOVA for LLH lanseres i mediene parallelt med konferansen.

Vi anser ikke dette som illegitime forhold, men bekreftelse på departementets aktivistiske arbeidsmetode.

St.meld. nr. 25 (2000-2001)

Det tidligere Barne- og familiedepartementet la den 9. mars 2001 frem stortingsmelding nr 25 (2000-2001) om levekår og livskvalitet for lesbiske og homofile i Norge. Departementet hadde den gang samme statsråd som nå. Meldingen trakk linjer tilbake til St.meld. nr. 21 (1999-2000) Menneskeverd i sentrum.

Det er påfallende å registrere at St.meld. nr. 25 ikke fremmer noen argumentasjon eller resonnement for å innføre en reform med enkjønnet ekteskap eller de øvrige reformene som det fremmes forslag om i nåværende høringsnotat fra departementet.

Dersom dagens rettslige rammer for homofilt og lesbisk samliv med troverdighet skal karakteriseres som diskriminerende, burde dette vært påpekt i St.meld. nr. 25.

Tilsvarende påfallende er det at høringsnotatet som nå har vært ute på høring ikke har noen henvisning til eller på annen måte referanse til St.meld. nr. 25 (2000-2001). Dette svekker troverdigheten i departementets kraftige retorikk for at påstått diskriminering krever de foreslåtte lovendringene.

Ikke minst på bakgrunn av utredningsinstruksens intensjon om å sikre god saksforberedelse, burde det forventes at det ble trukket tydelige linjer tilbake til tidligere vesentlige dokumentere og utredninger. I og med at departementets virkelighetsforståelse er vesentlig endret siden St.meld. nr. 25 ble fremmet, burde årsakene til dette synliggjøres og diskuteres i høringsnotatet.

Diskrimineringsargumentet

Departementet skriver flere steder at formålet med forslaget er å sikre homofiles og lesbiskes rettigheter, støtte homofile og lesbiske i å leve åpent og aktivt motarbeide diskriminering. Diskrimineringsargumentet er det avgjørende argumentet ved departementets lansering av reformene.

Det foreligger imidlertid ingen begrunnelse for at enkjønnede par er diskriminert på grunn av sivil status som partnere. Det foreligger heller ingen begrunnelse for hva som vil bedre seg i deres situasjon ved at de kan delta i det tokjønnede ekteskapet. Man begrunner ikke hvordan ekteskapet kan verne enkjønnede par fra diskriminering som homofile, ettersom de ikke opphører med sin seksuelle legning.

Nettverk for ekteskapet savner konkret påpekning av hva som er de diskriminerende forholdene. Flere steder i høringsnotatet understrekes det at dagens partnerskapslov har de samme rettsvirkninger som ekteskapet, bortsett fra forhold som felles adopsjon, assistert befruktning og foreldreskap.

Under avsnittet om rettsvalgsregler i 6.3, skriver departementet at

... ulik behandling av registrerte partnerskap og ekteskap har til dels vært oppfattet som diskriminering av homofile og lesbiske. Med hensyn til internasjonal privatrett kan det imidlertid neppe være grunnlag for å se en eventuell ulik behandling av likekjønnede og forskjelligkjønnede ekteskap som diskriminerende.

I den nevnte St.meld. nr. 25 (2000-2001) finner vi blant annet følgende formulering under pkt. 4.1:

Det moderne samfunnet har aukande individuell fridom som kjenneteikn, færre tradisjonsband og mindre innverknad frå kyrkje og religion. Det er grunn til å vente at unge menneske i større grad enn tidlegare har aksept for ulike og utradisjonelle samlivsformer. Ungdom som gradvis oppdagar at dei har kjensler for personar av eige kjønn, og som vel ei lesbisk eller homofil livsform, burde ideelt sett kunne realisere dette utan å kjenne seg marginale. Det faktum at homofile og lesbiske kan inngå partnerskap, og at dei har eit juridisk vern mot krenkingar frå andre på grunn av homofil orientering og livsform, gjer sitt til at unge menneske opplever ei legitimering av denne livsforma. Det same gjer open innstilling i media og skole og det at mange kjende personar vel å vere opne om si homoseksuelle orientering.

I den svenske utredningen SOU 2007: 17 finner vi følgende formulering:

Att äktenskapet inte står öppet för par med samma kön torde dock varken enligt regeringsformen eller enligt Europakonventionen i och för sig innebära en diskriminering på grund av sexuell läggning, men det torde ändå innebära en form av särbehandling.

Nettverk for ekteskapet konkluderer at departementet ikke dokumenterer at homofile med bakgrunn i internasjonale konvensjoner eller dagens norske lovgivning er diskriminert.

Departementet har forøvrig ikke avklart hvilke kriterier som legges til grunn når vurderes og analyseres hva som er diskriminerende forhold i samfunnet.

Dette betyr ikke at vi avviser at homofile borgere i Norge blir diskriminert eller utsatt for trakasserende atferd på annen måte som krever beskyttelse. Beskyttelse mot slik diskriminering eller trakassering finnes imidlertid i allerede eksisterende lovgivning.

Vi finner grunn til å kritisere departementet for å hausse opp et konfliktpreget samfunnsklime i den hensikt å kjøre frem reformer som det altså ikke er grunnlag for ved nærmere analyse av departementets egen begrunnelse. Departementet bidrar selv til å skape konfrontasjoner som ellers ikke hadde funnet sted.

Barns rettigheter

Departementet påpeker flere steder at dagens partnerskapslov har de samme rettsvirkninger som ekteskapsloven, bortsett fra muligheten for adopsjon og assistert befruktning. Dette er forhold som reguleres av internasjonale konvensjoner som er utviklet for å ivareta barns rettigheter.

Som påpekt klargjør ikke departementet hvilke kriterier som legges til grunn for å fastslå hva som er diskriminerende forhold i samfunnet. Vi må likevel forstå argumentasjonen slik at det er konvensjoner og øvrig regulering gitt for å beskytte barns rettigheter som representerer den strukturelle diskrimineringen som departementet ønsker å avvikle.

Departementet unnlater å poengtere de konflikter og uavklarte problemstillinger som foreligger mellom de foreslåtte lovendringene og barns rettigheter. Ved ensidig å fremføre argumentet om diskriminering, har departementet skapt en forståelse i opinionen som først blir korrigert ved nærmere gjennomgang av høringsnotatet. Konfliktene med barnekonvensjonens forankring i biologisk foreldreskap tas svært lett på. Det forhold at Norge må si opp den europeiske konvensjonen av 1967 om adopsjon dukker først opp i et lite tekstavsnitt i kapittel 5, og er ikke nevnt i pressemeldingen eller høringsbrevet. Det vises til nærmere behandling av barnekonvensjonen og adopsjonskonvensjonen senere i denne kommentaren.

Høringsnotatets forankring i regjeringserklæringen fra Soria Moria er redaksjonelt presentert i avsnitt under homofiles rettigheter. Tilsvarende fremgår av samtlige partiprogrammer som behandler de aktuelle temaene med konklusjoner i den retning som departementet nå fremmer. De er konsekvent redigert under avsnitt for homofiles rettigheter. De foreliggende motsetninger mellom homofile interessegruppers krav og barns rettigheter verken erkjennes eller synliggjøres.

Departementet går endog videre enn bare å unndra de påpekte konflikter. Departementet presenterer et høringsnotat for en reform med en prosedyremessig vinkling hvor resonnementene nærmest får det til å fremstå som om barns rettigheter i henhold til barneloven, adopsjonsloven og barnekonvensjonen ikke er ivaretatt fordi homofile i dag ikke kan gifte seg og adoptere eller motta assistert befruktning.

Grunnloven

I høringsnotatet finner vi ingen vurderinger av forholdet til grunnloven. Nettverk for ekteskapet erkjenner at grunnlovens relevans i dagsaktuelle politiske diskusjoner er begrenset. Stortingets vurderinger er i seg selv sentrale og retningsgivende for tolkning av grunnloven. Likevel er det relevant å peke enkelte av grunnlovens paragrafer med referanse til nasjonens verdigrunnlag og forståelse av begreper som ekteskap og foreldre. Vi mener at dette er relevant i diskusjonen om ny ekteskapslov:

Grunnlovens § 2 har følgende ordlyd:

Alle Indvaanere af Riget have fri Religionsøvelse. Den evangelisk-lutherske Religion forbliver Statens offentlige Religion. De Indvaanere, der bekjende sig til den, ere forpligtede til at opdrage deres Børn i samme.

Grunnlovens § 6 har følgende ordlyd:

Arvefølgen er lineal, saaledes at kun i lovligt Ægteskab født Barn af Dronning eller Konge, eller af en som selv er arveberettiget, kan arve, og at den nærmere Linje gaar foran den fjernere og den ældre i Linjen foran den yngre.

Grunnlovens § 47 har følgende ordlyd:

Bestyrelsen af den umyndige Konges Opdragelse bør, hvis begge Forældrene ere døde, og ingen af dem derom har efterladt nogen skriftlig Bestemmelse, fastsættes af Stortinget.

Nettverk for ekteskapet vil peke på 3 momenter med referanse til det ovenstående:

1. Grunnleggende samfunnsendringer i lov - som åpenbart er i strid med grunnlovens verdimeslige grunnlag - bør ikke finne sted uten at grunnlovens verdiforankring eventuelt er endret. Dette krever at grunnlovens prosedyremessige krav følges. Dyptgripende samfunnsendringer må dermed ha en særlig tyngde for å kunne slå igjennom som ny lovgivning.

De foreslåtte endringene i ekteskapsforståelsen er i strid med den kristne ekteskapsforståelse i så stor grad at det må sies å komme i særlig konflikt med grunnlovens presisering av evangelisk luthersk religion som samfunnets verdiforankring.

2. Selv om grunnloven ikke formelt, juridisk er til hinder for Stortingets vedtak av de foreslåtte reformene, så benytter grunnloven begreper som barn - foreldre og ekteskap med et innhold som blir grunnleggende endret med ny lovgivning. Grunnlovens intensjon med behandling i to Storting av dyptgripende samfunnsendringer, taler for at Stortinget i denne omgang behandler forslaget for eksempel ved en stortingsmelding. Endelige behandling bør vente til etter stortingsvalget i 2009.
3. Grunnlovens paragraf 6 omtaler arvefølgen til tronen, og benytter begreper som *barn født i lovlig ekteskap av dronning eller konge*. Departementet fremhever i høringsnotatet at ny ekteskapslov gir nytt innhold i begrepsbruken i eksisterende lovverk og konvensjoner. I grunnlovens paragraf 6 er begrepsbruken så konkret og spesifikk, at den aktuelle grunnlovsparagrafen burde vært behandlet i høringsnotatet. Det bør fremkomme at ny ekteskapslov endrer meningsinnholdet som åpenbart til nå har vært lagt til grunn i begrepet lovlig ekteskap. Det kan også tenkes tilfeller der grunnlovens forståelse i paragraf 6 av hvordan barn blir født - og hvordan man blir foreldre - og hvem som er foreldre - kommer i konflikt med ny barnelov og bioteknologilov.

Manipulerende språkbruk

Departementets høringsnotat oppfattes som et prosedyreinnlegg for å gjennomføre en reform basert på å endre den innholdsmessige forståelse av sentrale begreper for den menneskelige identitet, som kjønn, foreldreskap, ekteskap og forplantning.

Bokmålsordboka og Nynorskordboka definerer ekteskap slik:

Samliv mellom mann og kvinne som er bygd på en rettslig bindende overenskomst, og der eventuelle barn blir anerkjent som begge parters avkom.

Merriam Webster online:

The state of being united to a person of the opposite sex as husband or wife in a consensual and contractual relationship recognized by law.

Dette er den allmenne forståelsen av begrepet ekteskap og den vanligste forståelsen i internasjonale ordbøker og leksika.

Utviklingsperspektiv

I annet avsnitt i sammendraget skriver departementet at høringsnotatet presenterer utviklingen fra partnerskapslov til felles ekteskapslov i andre land.

I kap. 2.3 skriver departementet at det hittil stort sett er vestlige land som har åpnet opp for partnerskap og likekjønnede ekteskap. Dette kan i følge departementet indikere at økonomiske, politiske og sosiale faktorer har betydning for utbredelsen av partnerskap og likekjønnede ekteskap, og at det som generelt utgangspunkt kan det legges til grunn at partnerskap og likekjønnede ekteskap også anerkjennes i større grad i vestlige land enn i resten av verden.

Språkbruken legger til grunn at det finnes en utviklingslinje fra partnerskapslov til felles ekteskapslov. Referansen til økonomiske, politiske og sosiale faktorer indikerer tilsvarende den holdning at felles ekteskapslov representerer et nytt trinn på utviklingsstigen.

Frankrike - som tilhører samme kulturkrets som Norge - står ikke tilbake for Norge kulturelt, økonomisk eller politisk, har gjennomført en langt mer seriøs og grundig utredning av felles ekteskapslov enn Barne- og likestillingsdepartementet. Den franske konklusjonen er at tilsvarende reformen ikke er aktuell. Også den danske regjeringen avviser felles ekteskapslov.

Departementets forsøk på å fremstille reformen som høyere trinn i en retningsbestemt og nødvendig utvikling avvises. Samfunnet skapes og formes av de valg borgerne kontinuerlig gjør basert på rådende kunnskap, verdier og økonomiske og politiske maktforhold i samfunnet.

Vi vurderer det heller slik at krav om en felles ekteskapslov også for enkjønnede par kan være en utviklingsindikator for en politisk og økonomisk maktkamp i samfunnet.

Det er ikke troverdig dokumentert at reformer som likestiller homoseksuelle ekteskap med den genuine relasjonen mann - kvinne skulle være tegn på et høyere trinn i utvikling av samfunn, kultur og sivilisasjon.

Autoritær

I kapittel 4.5 i høringsnotatet skriver departementet at:

... samliv i parforhold mellom personer av samme kjønn, basert på hengivenhet, er i den senere tid i stadig større grad blitt gjenstand for sosial anerkjennelse og aksept, og har beseiret dyptsittende fordommer og stigmatisering.

Nettverk for ekteskapet vurderer departementets språkbruk her som autoritær, i den forstand at andres holdninger fastslås i et indirekte resonnement mot en annen konklusjon. Departementets mål er å stigmatisere grupper og personer med et annet syn enn departementet. I stedet for å gjøre et selvstendig poeng av å kritisere sine motstandere, presenteres departementets voldsomme kritikk og fordømmelse i en indirekte form. Dette vurderes som manipulerende og autoritært.

Det er uakseptabelt at departementet ikke vurderer andres synspunkter som legitime.

Internasjonale konvensjoner

Regjeringens gjennomgang av reformforslaget og forholdet til internasjonale konvensjoner er ikke en objektiv utredning av hvordan disse konvensjonene hjemler - evt. ikke hjemler - adgang til å åpne for likekjønnet ekteskap. Gjennomgangen er en prosedyre for å tilpasse disse konvensjonene til en ny forståelse og innholdsdefinisjon av ekteskapet. Særlig kritikkverdig er departementets metode ved behandlingen av barnekonvensjonen, hvor regjeringen forsøker å strekke "barnas beste" i retning av at det kommer i konflikt med barnekonvensjonen å ikke åpne for homoseksuelle ekteskap.

Departementet begrepsavklarer ikke hva man legger i begrepet diskriminering, når det vises til at seksuell legning er innfortolket som diskrimineringsgrunnlag av FNs barnekomite. Resonnementet krever førts den konklusjon av dagens ekteskapsforståelse – som baseres på at ekteskapet består av to kjønn – er diskriminerende for homofile, selv med partnerskapsloven. Deretter forutsetter resonnementet i trinn 2 at partnerskapslovens juridiske rammebetingelser for voksne homofile, innebærer diskriminering av barna.

Vi oppfatter resonnementet som en kynisk juridisk prosedyre med departementet som prosessfullmektig for homofile særinteressegrupper – og barnas rettigheter satt i spill. Kun i en kort setningsdel erkjennes det at barnekonvensjonen gir barna rett til å kjenne sine biologiske foreldre, uten at regjeringen legger mer vekt på å behandle denne realiteten.

Det er skapt et klima i den offentlige samtalen om homoseksualitet og barns rettigheter som har politisert forståelsen av begreper som er viktig for forståelsen av internasjonale konvensjoner. Departementet har ved sin aktivistiske fremgangsmåte bidratt til dette. Noen eksempler:

Norsk senter for menneskerettigheter

Norsk senter for menneskerettigheter (SMR) er Norges nasjonale institusjon for menneskerettigheter med en særskilt rolle for å sikre at internasjonalt vedtatte normer for menneskerettigheter respekteres og oppfylles av norske myndigheter. Med denne posisjonen burde SMR garantere faglig uavhengige vurderinger. Likevel har de resonnementer som SMR presenterer åpenbart til formål å hindre at internasjonale konvensjoner skal oppfattes å kunne gi argumenter mot kjønnsnøytrale ekteskap og de reformer som følger av dette: assistert befruktning – adopsjon og foreldreskap etter barneloven.

Den 2. august sendte vi spørsmål til SMR om FNs barnekonvensjons artikkel 7.1 som formulerer barnets rett til å kjenne sine foreldre og få omsorg fra dem. Vi søkte informasjon om hvorvidt barnekonvensjonens forståelse av foreldreskap henviser til biologiske foreldre, og om systematisert anvendelse av assistert befruktning for lesbiske par vil komme i konflikt med artikkel 7.1.

Av svaret fremgikk det at SMR skulle avgi en høringsuttalelse til forslaget om endringer i ekteskapsloven. Svar ble derfor henvist til høringsuttalelsen. Ved oppfølgende telefon ble spørsmålet avgrenset til hvordan foreldrebegrepet i barnekonvensjonen skal forstås, men også denne henvendelsen ble avvist med henvisning til høringen. En objektiv begrepsavklaring ble avvist - åpenbart fordi det kunne settes inn i en politisk sammenheng. Nettverk for ekteskapet oppfatter at departementet har satt foreldrebegrepet i spill og politisert forståelsen av dette begrepet.

Barneombudet

I forbindelse med arbeidet med denne kommentaren var det også problematisk å få Barneombudets vurdering av hvordan foreldrebegrepet skal forstås. Barneombudets kommentarer til høringsnotatet er nå kjent. Barneombudet legger i 2007 til grunn en annen vurdering av barns rettigheter enn tidligere.

Vi vil kontakte Barneombudet og be om informasjon om hvilke kriterier Barneombudet legger til grunn ved vurdering av barns beste og barns rettigheter, i og med at ombudet ikke diskuterer internasjonale konvensjoner og heller ikke foretar en troverdig behandling av forholdet til disse, i sin høringsuttalelse.

På tross av at Barneombudets stilling i henhold til mandatet skal være uavhengig, er vår vurdering at også Barneombudets funksjon er politisert på en måte som belaster uavhengigheten jf. mandatet.

Det vises til øvrige svar fra diverse instanser under avsnitt for assistert befruktning

Deregulering

I sin språklige lansering av reformen legger departementet som nevnt til grunn det syn at enkjønnede ekteskap skulle være utslag av en samfunnsutvikling mot et høyere nivå.

Nettverk for ekteskapet vurderer at krav om denne type reform også kan forstås som utslag av en økonomisk, politisk og verdibasert maktkamp om samfunnsutviklingen. Dette er ikke det samme som reformer begrunnet i en bred samfunnsmessig utviklingstrend innen kultur, økonomi og sivilisasjon.

Liberalisering har reformert markeder og samfunnsinstitusjoner som ledd i den nevnte økonomiske dragkampen om samfunnets utvikling - på bakgrunn av krav om mer åpne markeder og økt frihet for borgerne som forbrukere og konsumenter i et åpent marked uten regulering. Innenfor denne samfunns- og egenforståelsen er det mindre grad av aksept for at samfunnets verdinormer skal reflekteres i lovgivning som kan begrense borgernes handlefrihet.

Forslaget til ny felles ekteskapslov er således en reform for deregulering som føyer seg inn i en politisk trend basert på nyliberalisme og øvrige reformer for deregulering.

Elitereform

Noen argumenterer for en kjønns- og antallsnøytral ekteskapslov, ikke begrunnet i homofiles rettigheter, men med begrunnelse at staten ikke har noe med denne type valg å gjøre. Dette er en annen argumentasjon enn departementets begrunnelse, som er å motarbeide diskriminering.

Uansett begrunnelse: Reformen innebærer at samfunnet avvikler sin vilje og evne til å legge den menneskelige biologi til grunn for normgivende lovgivning. Et samfunn som på denne måten avslår å gi veiledning eller på annen måte signalisere hva som er grunnleggende norm forutsetter at den enkelte borger individuelt avklarer rammebetingelser og normer for egne valg.

Det vises i denne sammenheng til de påpekte mangler i avsnittet ovenfor om utredningsinstruksen. Merk igjen den dokumenterte økningen i Sverige i perioden 1990 - 1998 med femdobling i antall unge jenter som stiller spørsmål ved om de kan være homofile.

Et slikt samfunn er tilrettelagt for borgere med god økonomi og utdanning, gode sosiale rammebetingelser og for øvrig høy sosial status.

Borgere med en større grad av belastende faktorer - sosiale og individuelle - i sin livssituasjon, vil som tilleggsbelastning erfare at samfunnets retningsgivende rammebetingelser forsvinner.

Vi hevder på denne bakgrunn at de foreslåtte lovendringene kan karakteriseres som preget av et elitistisk samfunns- og menneskesyn.

Homofiles kamp

Tove Pettersen hevder i sin utredning at homofiles kamp for retten til å inngå ekteskap handler hovedsakelig om å få tilgang til den statlig godkjente juridiske ekteskapskontrakten.

Innsyn i homofile interessegruppers argumentasjon dokumenterer at det foreligger en agenda langt utover det Pettersen skriver. LLH har følgende formulering i sin politiske plattform:

- *Diskrimineringen av lesbiske, homofile, bifile og skeive har sin bakgrunn i det heteronormative kjønnsrollemønsteret i vårt samfunn. Mange som uttrykker kjønn, seksualitet eller kjærlighet på en måte som bryter med kjønnsrollemønsteret opplever stigmatisering, marginalisering, utstøting og diskriminering. LLH kjemper for at alle mennesker skal kunne definere hvem de skal være og hvordan de skal organisere livene sine uavhengig av et begrensende kjønnsrollemønster. For å oppnå dette må vi drive et omfattende arbeid for å gjøre lesbisk, homofil og bifil seksualitet til like selvfølgelig definisjonsmuligheter for enkeltpersoner som det heteroseksualitet er i dag.*
- *LLH ønsker et samfunn hvor individet kan velge fritt mellom ulike identitetskategorier, eller velge bort kategorier til fordel for noe annet. Det viktigste for LLH er at disse valgene treffes på et grunnlag som i så høy grad som mulig øker den enkeltes livskvalitet, og er basert på likeverd og samtykke. LLH ønsker ikke å framheve enkelte identiteter fremfor andre. Det er avgjørende for utviklingen av den enkeltes identitet at samfunnet gir mulighet for et bredt spekter av positive selvforståelser. LLH ser det som sin oppgave å representere ulike identitetskategorier hos mennesker som har og/eller har hatt seksuelle relasjoner med noen av samme kjønn. Med identitetskategorier menes for eksempel lesbisk, homofil, bifil og skeiv.*

Sitatene viser at den utvikling som St.meld. nr. 25 (2000-2001) refererer til i Sverige, hvor stadig flere unge stiller spørsmål ved sin egen seksuelle orientering, synes å være sammenfallende med ønsket utvikling for LLH. Spørsmålet som departementet ikke besvarer er hva myndighetene mener.

Det finnes ytterligere dokumentasjon på at kampen for felles ekteskapslov som likestiller enkjønnet og tokjønnet ekteskap, av enkelte begrunnes med andre formål enn ønsket om tilgang til tradisjonelle verdier som preger ekteskapsordningen. Begrunnelser som vi har registrert er ønsket om å bryte ned det som omtales som det heteronormative samfunnet og dets evne til å reproducere seg selv.

Bokutgivelse

Vi finner også grunn til å sitere fra boken "Sexguide for homser" av Michael Thomas Ford - utgitt på N.W. Damm & Sønn i 2005. Den som gjør boken relevant i denne sammenhengen er at den er tilrettelagt for norske forhold av Jon Reidar Øyan, leder av Landsforeningen for lesbisk og homofil frigjøring og Helseutvalget for homofile. Original tittel: Ultimate Gay Sex, Dorling Kindersley 2004. Noen utdrag:

- *Det er helt greit å bli med noen hjem og ha vill, svett sex med ham selv om du bare vet fornavnet hans (eller ikke vet hva han heter, for den saks skyld). Men det er bare greit så lenge du aksepterer at det er tilfeldig sex. Slik sex blir bare usunn hvis du knytter frykt, håp, drømmer og skam til den.*
- *Tilfeldig sex trenger ikke bare å være sex med en du bare ser den ene gangen. Det kan også være sex med partnere du treffer jevnlig, men ikke er trofast mot. Det kan være menn du ikke har annet til felles med enn sex, og venner du har sex med innimellom -- knullekompiser.*
- *Tilfeldig sex kan spille en viktig rolle i et sunt sexliv, enten du har en fyr du ringer til noen ganger i året for at han skal komme og ri deg, en kompisgjeng du treffer iblant for å ronke sammen med, eller en ekskjæreste som er et så stort oraltalent at du ikke kan takke nei. Det fungerer imidlertid bare så lenge alle involverte er innforstått med reglene og du vet hva denne sexen betyr -- og ikke betyr. Når du har det klart for deg, kan tilfeldig sex være en positiv erfaring.*
- *I en trekant eller orgie med anonyme partnere i en sexklubb, eller i tilfeldig sex med knullekompiser, dreier det seg hovedsakelig om å få orgasme, så da gjelder det først og fremst å tenke trygghet.*

- *Hvis det for eksempel er stor aldersforskjell mellom deg og den eldre partneren din, kan det være at du foretrekker å plukke opp en yngre gutt for å få tilfredsstilt sexbehovet. Hvis partneren din liker å se deg sammen med en annen uansett alder, er det lett å gjøre alle til lags, men hvis du befinner deg i en situasjon der alle tre er aktive, kan det være nødvendig med en smule regi for å forsikre seg om at alle får smake på godbitene.*

Sitatene illustrerer en virkelighetsoppfatning som ikke er formidlet til opinionen på samme måte som innsalget av reformen som tiltak mot diskriminering. Vi presiserer at vi ikke oppfatter sitatene som uttrykk for departementets verdimeslige grunnlag. Aktørene som har tilrettelagt dette for norske forhold er imidlertid sentrale premissleverandører for hvordan homofiles rettigheter presenteres for norsk offentlighet. De mottar betydelige offentlige tilskudd og de er politisk prioritert.

Det er på denne bakgrunn vi anser publikasjoner fra LLH og Helseutvalgets som relevante. Både den heterofile og den homofile orienteringen produserer store volum av seksuelt ladet informasjon av alle kategorier, uten at det er relevant her. Avsøndernes rolle i forhold til politiske prosesser for homofile interessegruppers krav, krever en vurdering av hva disse aktørene kommuniserer - og om det foregår en dobbeltkommunikasjon. Er den samlede kommunikasjon fra homofile aktører som mottar betydelige tilskudd - blant annet for å ivareta politisk besluttede målsettinger - i overensstemmelse med målene?

Tilknytningskriterier - internasjonalt press

Slik vi forstår høringsnotatet, vil departementets avvisning av å innføre tilknytningskriterier kunne innebære at likekjønnet ekteskap blir inngått i Norge, med det etterfølgende press som dette deretter vil kunne legge på de land som partene forøvrig har tilknytning til.

Fremlegget dokumenterer at departementet er en aktør i en internasjonal strategi for å fremme homofile interesseorganisasjoners krav. Høringsnotatet må forstås slik at ny norsk lovgivning vil sette andre land under press, og at dette er en del av departementets hensikt med lovforslaget.

Vi står altså ikke ovenfor bare en norsk reform, men en reform som inviterer Stortinget til å sette andre lands lovgivende myndigheter under press.

Dette skiller seg fra norsk politikk internasjonalt i øvrige spørsmål. Som sjøfartsnasjon er Norge ikke interessert i å fravike internasjonale konvensjoner for å gjennomføre nasjonale særkrav, men henviser til opprinnelseslandets (flaggstatsens) suverenitet. I EØS-området viser Norge liten vilje til å reservere seg fra lovgivning selv når risiko for helse - miljø og sikkerhet er dokumentert.

Vigsel

Slik vi forstår høringsnotatet, så er reservasjonsretten forbeholdt den enkelte vigslere. Det enkelte tros- og livssynssamfunn søker Fylkesmannen om vigselrett. I følge forskrift er det også Fylkesmannen som godkjenner tros- og livssynssamfunnets vigslere. Når det gjelder reservasjonsretten så omtales her kun vigslerne - jf. pkt. 5.1.4 om reservasjonsrett:

For enkelte vil deres religiøse syn ikke være forenelig med å foreta vigsel av likekjønnede par. Selv om vigsel er en forvaltningsoppgave også for religiøse vigslere, vurderer departementet en tvangsløsning som uaktuell. For at dette ikke skal bli for vanskelig for den enkelte prest og skape for store problemer for likekjønnede par, foreslår departementet at reservasjonsadgangen utvides til også å gjelde dersom brudefolkene er av samme kjønn.

Slik det fremstår så er altså reservasjonsretten kun forbeholdt personlige vigslere, og ikke tros- og livssynssamfunnet under ett. Det etterlyses en presisering av om tros- og livssynssamfunn samlet kan reservere seg mot å vie homofile par etter ny ekteskapslov, eller om retten til slik reservasjon kun er gitt den enkelte vigslere. Hvis det siste er tilfelle så innebærer loven et taktisk grep for å initiere splittelse inn i norske tros- og livssynssamfunn, ved at praksis for å vie homofile individualiseres.

Vi registrerer også på dette temaet departementets manipulerende språkbruk, ved at departementet avgrensner mulige innvendinger mot en felles ekteskapslov til prester og andre med en religiøs begrunnelse. Dette er en autoritær marginalisering av relevante innvendinger mot regjeringens reformforslag. Igjen minner vi om at den danske regjeringen avviser kjønnsnøytrale ekteskap, og den franske utredningen av 2006 med samme konklusjon. Ingen av disse er religiøst begrunnet.

Vi har tidligere påpekt departementets brudd på utredningsforskriften, ved at tros- og livssynssamfunn med vigselfrett ikke er invitert til å levere høringsuttalelse. Det finnes ingen samlet oversikt over disse.

Adopsjon

I punkt 5.2.1 om gjeldende rett skriver departementet at

... i henhold til adopsjonsloven er det bare ektefeller som har adgang til å adoptere sammen, jf. adopsjonsloven § 5. Samboere er i henhold til denne bestemmelsen ikke gitt en slik adgang. Homofile par har således ikke adgang til å adoptere sammen.

Også her vil vi påpeke departementets manipulerende språkbruk, ved at formuleringer skaper inntrykk av at homofile ikke kan adoptere fordi de ikke er gift, men vurderes som samboere. Det kontroversielle ved homofile som adoptivforeldre er imidlertid at de er homofile - ikke at de vurderes som samboere. Denne konflikten med virkeligheten kan ikke oppheves ved å åpne for homofile ekteskap.

I 5.2.3.1 skriver departementet:

I utredningen vises det også til at noen sider ved likekjønnede par kan gjøre dem spesielt egnet til å motta et adoptivbarn fra utlandet. Homofile par har en livsform som avviker fra flertallets, og dette kan gi dem gode forutsetninger for å leve seg inn i situasjonen til adoptivbarnet, som også avviker fra den flertallet av norske barn er i. Det vises til at selv om alle adoptivsøkere må gå igjennom en lang prosess, også personlig, for å komme fram til sitt standpunkt om å adoptere, må likekjønnede par i tillegg avklare sitt forhold til den herskende mor-far-barn-normen.

Dette resonnementet vurderes som søkt og lite kunnskapsbasert.

Departementet ønsker å åpne for muligheten for utenlandsadopsjon for homofile ektepar i intern norsk rett, som et klart uttrykk for norsk holdning til dette spørsmålet. Etter departementets oppfatning vil også opprinnelseslandenes holdning kunne endres til spørsmålet.

Dette utsagnet bekrefter inntrykket av at reformforslaget har en internasjonal hensikt, som pressmiddel mot andre land. I et spørsmål om barns rettigheter, med sterke motsetninger i den norske opinionen om de aktuelle temaene, er regjeringens aktivistiske agenda kritikkverdig.

Den franske parlamentarisk rapporten om familie og barns rettigheter, har en helt annen holdning til spørsmålet om bruk av lovgivning for å drive gjennom samfunnsomveltende reformer på familieområdet:

- A majority of the Mission is of the view that when children's lives are the issue, legislators must act very cautiously and calmly seek a social consensus, rather than trying to bring about changes through a legislative revolution...

Parliamentary Report on the Family and the Rights of Children, Summary - Paris 2006

Den siterte holdningen er relevant også som vår kommentar til departementets samlede lovforslag.

Stebarnsadsjon

Nettverk for ekteskapet mener at dagens ordning for stebarnsadsjon balanserer de forskjellige hensyn, og anbefaler videreføring av dagens ordninger.

Europakonvensjonen

Høringsnotatet opplyser at Norge har tiltrådt Den europeiske konvensjonen av 1967 om adopsjon av barn. Etter konvensjonens artikkel 6 skal det bare tillates at et barn adopteres av en person, eller av to personer som er gift med hverandre enten de adopterer sammen eller suksessivt. Det fremgår at traktaten må fortolkes ut fra ekteskapsbegrepet på den tiden konvensjonen ble utarbeidet. Begrepet ekteskap i konvensjonen forutsetter således ekteskap med to av ulikt kjønn. Departementet opplyser at innføring av felles ekteskapslov for heterofile og homofile par gjør det nødvendig å si opp Europarådskonvensjonen.

Regjeringen bekrefter at barns rettigheter er underordnet krav fra homopolitiske interessegrupper. Uansette syn på homofil rett til å bli vurdert for adopsjon så burde en slik reformprosess samordnes med utviklingen av internasjonale rammebetingelser.

Vi forstår høringsnotatet slik at norsk adopsjonslov som åpner for adopsjon til homofile ektepar ikke vil redusere avsenderlandenes vilje til å adoptere barn til Norge. Vi finner imidlertid ingen utredning av hvilke kvalitetskriterier Norge skal forplikte seg på som mottakerland etter at Europakonvensjonen er sagt opp. Vi finner heller ingen vurdering av om manglende konvensjonsforpliktelse kan redusere viljen i andre land til å adoptere barn til Norge.

Forøvrig er det vår oppfatning at ekteskapsbegrepet i 2007 forstås allment på samme måte som i 1967.

Assistert befruktning

Departementet skriver under kapittel 5.3.5 at gjeldende retts krav om befruktningssudyktighet eller uforklarlig befruktningssudyktighet henspiller på medisinsk infertilitet. Videre skriver departementet:

Det at man ikke kan få barn med sin partner etter naturmetoden på grunn av at paret har samme kjønn, er ikke medisinsk begrunnet, men snarere sosialt relatert. Dersom paret imidlertid oppfyller øvrige krav til assistert befruktning på linje med par av ulikt kjønn, kan gode grunner tale for at assistert befruktning også bør kunne tilbys til likekjønnede par.

Assistert befruktning til homofile vil endre forståelsen av hva som er normal forplantning. Assistert befruktning til heterofile par har en begrunnelse som ikke rokker ved det biologiske utgangspunktet. Det erkjennes at det foreligger en medisinsk indikator som ikke fungerer. Assistert befruktning til homofile kan aldri begrunnes på tilsvarende måte, fordi det homofile samlivet er normalisert. Assistert befruktning til homofile kan ikke begrunnes i at det foreligger en feil - fordi dette kommer i konflikt med øvrig interessekamp og regulering for normalisering av homofile. Dermed vil konsekvensen være at samfunnets og borgernes identitet og forståelse av eget opphav settes under press:

Foreldreskapets biologiske forankring oppheves. Forplantningens forankring i seksualitet og kjærlighet mellom mor og far oppheves. Den instrumentaliserte forplantningen sidestilles med naturmetoden. Vi avviser at medisinsk infertilitet skal sidestilles med lansering av konstruksjonen sosial infertilitet.

Disse argumentene lukker ikke øynene for at barn kommer til verden med svært mange andre utgangspunkt enn det heterofile ekteskapet mellom biologisk far og biologisk mor - også ved at homofile par på egen hånd har innrettet seg slik at de får barn. Dette endrer likevel ikke at samfunnet fastholder den biologiske forankringen ved forståelse av forbindelsen mellom barn og foreldre.

Vårt menneskesyn skiller ikke mellom mennesker uansett livets tilblivelse og på hvilken måte befruktningen fant sted. Ethvert individuelle valg kan likevel ikke kreve å bli grunnlag for samfunnets allmenne lovgivning.

Grenseoverskridende problemstilling

Høringsnotatet referer innspill fra Bioteknologinemnda, som orienterer om at norske kvinner får utført assistert befruktning i Danmark, hvor sædgiver har lovbeskyttet anonymitet. Forholdet illustrerer den type internasjonalt press som et lands lovgivning legger på andre land. I stedet for at dansk praksis på dette området blir argument for ny norsk lovgivning som opphever dagens forståelse av begreper som kjønn - forplantning og foreldreskap, etterlyses det en felles nordisk tilnærming til temaet assistert befruktning og sædgivers anonymitet. Dette er grenseoverskridende problemstillinger som bør reises i Nordisk Råd.

Barnekonvensjonen

Som opplyst tidligere i denne kommentaren så har Nettverk for ekteskapet vært i kontakt med flere instanser for å avklare hvordan foreldrebegrepet i barnekonvensjonen skal forstås. Relevansen av dette er særlig aktuell i forbindelse med assistert befruktning til homofile, hvor den biologiske forankringen av foreldrebegrepet oppheves. Etter vår vurdering på en måte som ikke kompenseres ved å oppheve sædgivers anonymitet når barnet fyller 18 år. Vi stilte følgende to spørsmål:

1. Henviser barnekonvensjonens forståelse av foreldreskap til biologiske foreldre?
2. Vil en systematisert anvendelse av assistert befruktning for lesbiske par, jfr. ny ekteskapslov, komme i konflikt med artikkel 7.1?

En del mottok kun spørsmål 1. Her er den respons vi har mottatt:

Danske UNICEF:

Umiddelbart opererer konventionen med det snævre familiebegreb dvs. kernefamilien og dermed de biologiske forældre. Der var en del international politik omkring denne definition, da konventionen blev vedtaget i 1989, og jeg ved ikke, om det kan tænkes, at forskellige lande definerer "forældre" forskelligt.

Institut for menneskerettigheder i Danmark:

Efter min vurdering må forældrebegrebet som udgangspunkt forstås som de biologiske forældre. Af forskellige årsager kan forælderrollen erstattes af "legal guardians" (dødsfald m.v.), men udgangspunktet er de biologiske forældre (genetiske forældre, fødselsgivende moder, samt fader der påtog sig forælderrollen gennem samliv med moderen ved fødslen). Mange lande har foretaget en reservation til art. 7, så det er anbefalelsesværdigt at undersøge om dette er tilfældet, når man kigger på definitionen af forældre. Ved adoption eller sæddonation og hemmeligholdelse af fædrene ophav er Børnekomiteen kritisk overfor denne politik.

Komiteen har nævnt i *Concluding Observations* i forhold til sæddonation:

"Concerning the right of the child to know his or her origins, the Committee notes the possible contradiction between this provision of the Convention [art. 7] with the policy of the State Party in relation to artificial insemination, namely in keeping the identity of sperm donors secret" (Norway IRCO, Add. 23, para 10. See also Denmark IRCO, Add. 33, para 11).

Og i forhold til adoption:

"...With reference to art. 3 and 7 of CRC the Committee recommends that the State Party consider amending its legislation to ensure that information about date and place of birth of adopted children and their genetic parents are preserved and, where possible, made available to these children upon request and when in their best interest." (Georgia IRCO, Add. 124, paras. 38 and 39.m og andre)"

Som det kan se ser kritikken ved adoption noget mindre, men alligevel påpeges det.

Jeg mener ikke at de lande du nævner har foretaget reservation i forhold til art. 7. Norge udtalt kritik af andre landes reservation (eks. Iran).

Redd Barna - Norge:

Spørsmål 1: Artikkel 7 slår fast at barnet fra fødselen av har rett til å kjenne sine foreldre, så langt det er mulig. Det er i juridisk litteratur antatt at det artikkelen tar sikte på, er retten til kunnskap om sine biologiske foreldre. Retten til å kjenne sine foreldre som artikkel 7 gir barnet, gjelder bare "så lang det er gjørlig". Hva som er "gjørlig", vil bero på forholdene i det enkelte land.

Spørsmål 2: Under forarbeidende til barnekonvensjonen ble ikke kunstig inseminasjon diskutert. Det vil derfor være opp til hvert enkelt land å tolke artikkelen på dette punkt.

Sveriges Barneombudsman:

Jag har läst ditt e-postbrev med frågor föräldrabegreppet och dess betydelse enligt FN:s konvention om barnets rättigheter (barnkonventionen). Texten i artiklarna 7, 8 och 9 i konventionen utgår från det biologiska föräldraskapet. Det sociala föräldraskapet omnämns inte uttryckligen i barnkonventionens artiklar. I Unicefs Implementation Handbook betonas dock att begreppet "föräldrar" i artiklarna 7 och 8 ska tolkas att innefatta både genetiska, biologiska och psykologiska föräldrar. 1[1]

Ett objektivt svar på hur assisterad befruktning ska värderas i enlighet med barnkonventionen bör du söka i Implementation Handbook eller i kommentarer och protokoll från Barnrättskommittén i Geneve, The UN Committee on the Rights of the Child.

Utenriksdepartementet i Oslo:

Hei, jeg kan dessverre ikke gi deg et kort svar på dette. Under følger en redegjørelse for teksten i artikkel 7. Da denne konvensjonsteksten ble opprettet, var det i utgangspunktet biologiske foreldre man hadde i tankene, for å sikre stabilitet for barn gjennom kunnskap om sitt opphav. Mange land ønsket å reservere seg mot teksten pga hemmelig adopsjon og beskyttelse for donorer. De viste også til at artikkel 9 handler om barnas rett til å ikke bli atskilt fra sine foreldre. Dermed ble teksten "as far as possible" inkludert.

I Norge, når det gjelder sæddonorer og anonymitet, trådte en bestemmelse i kraft i 2005 som slår fast at barn født etter assistert befruktning ved hjelp av donorsæd har ved fylte 18 år rett til å få opplysninger om sædgivers identitet. Endringene har sin bakgrunn i anbefalinger fra FNs barnekomite og en fornyet fortolkning av barnets rett til å kjenne sine foreldre etter barnekonvensjonens artikkel 7.1.

Barneombudet i Norge:

Angående barnekonvensjonen artikkel 7

Du stiller to spørsmål. For det første spør du om barnekonvensjonens forståelse av foreldreskap henviser til biologiske foreldre.

Artikkel 7 gir barnet så langt det er mulig rett til å kjenne sine foreldre og få omsorg fra dem. Det fremgår ikke av bestemmelsens ordlyd om det her siktes til bare biologiske foreldre, eller om også andre som har en foreldrerolle omfattes. En vid forståelse av begrepet foreldre i artikkel 7 vil sammenfalle med slik det er naturlig å tolke begrepet i andre artikler i konvensjonen, eksempelvis artikkel 9 (om separasjon fra foreldre) og artikkel 10 (om familiegjenforening). Det sentrale i disse bestemmelsene er å skjerme barnet mot separasjon fra personer som innehar en foreldrerolle.

Man finner støtte for en slik tolkning av konvensjonen i Unicef Implementation Handbook for the Convention on the Rights of the Child s. 117. Her fremgår det at begrepet "foreldre" i artikkel 7 har blitt forstått til både å inkludere biologiske foreldre, personer som rettslig sett anses å være foreldre ved fødsel (eksempelvis fedre som er gift med mor på fødselstidspunktet) og barnets sosiale foreldre (personer som har hatt omsorg som foreldre for et barn i barndommen). Det sentrale er med andre ord at barnet har hatt en tilknytning til personene som foreldre, og begrenser seg ikke til kun omfatte biologiske foreldre.

Du spør også om en systematisert anvendelse av assistert befruktning for lesbiske par vil komme i konflikt med artikkel 7 (1). Dette vil så vidt vi forstår være et spørsmål om artikkel 7 er til hinder for at myndighetene legger til rette for assistert befruktning fordi myndighetene dermed vil bidra til at barn fødes uten at det legges opp til at barnet skal ha en relasjon til den biologiske faren.

Barneombudet kan ikke se at det er av relevans i denne sammenheng om det er snakk om heterofile eller lesbiske par som får assistert befruktning. Spørsmålet knytter seg snarere til i hvilken grad artikkel 7 vil være til hinder for at man benytter anonyme sæddonorer. Ny bioteknologilov fra 2003 opphevet muligheten for å benytte anonyme sæddonorer i Norge.

Det ble i utarbeidelsen av loven lagt stor vekt på barnets rett til å kjenne sine foreldre etter barnekonvensjonen artikkel 7. Barn har dermed rett til å få vite sædgivers identitet når barnet fyller 18 år. Foreldre, både biologisk mor - og eventuell sosial far eller mor - har et særlig ansvar for å gi barnet mulighet til å kjenne sitt biologiske opphav.

Juridisk fagperson:

I forbindelse med utarbeidelsen av konvensjonen var ikke dette noe tema, og etter hva jeg er kjent med har heller ikke komiteen kommet med noen general comments (genrelle tolkningsuttalelser) vedrørende dette, - og det er dermed overlatt til den enkelte nasjonalstaten å avgjøre dette.

Når det gjelder assistert befruktning av den type som er tillatt i Norge, - inseminasjon (og relevant her) av donorsæd, så er det jo ikke lenger adgang til anonymitet etter bioteknologiloven slik det var før, og dette kan jo sees som et skritt i retning av din ønskede forståelse.

På den annen side må man jo ta med i betraktning at mange barn i tradisjonelle ekteskap ikke kjenner sitt korrekte biologiske foreldreskap, ettersom farskapet normalt fastsettes etter "pater est", altså avledet av ekteskap med mor, - dessuten, når det gjelder mor, så er hun etter norsk lov "kvinna som føder barnet". Dersom mor har vært i utlandet og mottatt donoregg så beskytter norsk lov altså et genetisk uriktig morskap.... Denne problemstillingen er altså uendelig bredspektret hvis man først analyserer den, - og det er spennende, men også ganske svimlende... Dette er store og vanskelige spørsmål og fint med alle slags innspill og meninger...

Nettverk for ekteskapet kommenterer

Tilbakemeldingene er entydige på ett område: Barnekonvensjonens utgangspunkt er definitivt det biologiske foreldreskapet. Dette fremkommer også av høringsnotatet. Vi registrerer imidlertid at LLH i offentlig debatt feilaktig hevder at barnekonvensjonen er kjønnsnøytral.

Assistert befruktning vil systematisk kreve bidrag fra det annet kjønn, som blir biologisk foreldre. Ved medisinsk begrunnet assistert befruktning, har samfunnet akseptert at barnets foreldre fullt ut er sammenfallende med paret som mottar assistert befruktning. Dette faller inn under unntaksformuleringene i barnekonvensjonens artikkel 7.1: - *så lang det lar seg gjøre*.

For å dempe konflikten med barnekonvensjonen har Norge de senere årene fjernet sædgivers anonymitet. Det at sædgivers anonymitet nå er fjernet kan ikke begrunne at assistert befruktning til homofile, i denne omgang lesbiske, ikke vil komme i konflikt med barnekonvensjonens artikkel 7.1:

Barnet skal registreres umiddelbart etter fødselen og skal fra fødselen ha retten til et navn, til å erverve en nasjonalitet, og, så lang det er gjørlig, til å kjenne sine foreldre og få omsorg fra dem.

En nyansert og sammensatt virkelighet - blant annet grunnet adopsjon og assistert befruktning - gjør imidlertid at barnekonvensjonen må ha en viss fleksibilitet. Den konflikt som ordinær adopsjon og assistert befruktning kunne innebære med barnekonvensjonens krav til å kjenne egne foreldre er for eksempel imøtekommet ved opphevelse av biologiske foreldres anonymitet.

Assistert befruktning til homofile representerer imidlertid etter vår mening en ny og systematisk praksis som søker å utnytte disse unntaksformuleringene. Vår kritikk av lovforslag om assistert befruktning til homofile står fast selv om norsk lov ikke gir sædgiver anonymitet. Homofilt foreldreskap ved assistert befruktning innebærer en systematisk konflikt med barnekonvensjonens utgangspunkt, som ikke kan aksepteres å komme inn under konvensjonens unntaksbestemmelser.

Anonymitet

En i vårt nettverk skriver følgende bidrag til denne høringsuttalelsen:

Hvorfor må barn gå å lure på i hele 18 år på hvem som er deres egentlige far? Hadde vi voksne orket og gått og lurte på et ubesvart spørsmål så lenge, og et så viktig spørsmål. Det er et dypt behov som et menneske har og kunne gå tilbake til sine røtter og finne ut hvor kommer jeg fra, hvem er min far, hvem er min mor, hvis de ikke vet det. For barn som har det vondt i den familien hvor de kommer fra, er det jo en vurdering ved adopsjon og ved valg av fosterforeldre, om barnet vil få det bedre dit det kommer. Noe helt annet blir det å påføre barn bevisste komplikasjoner helt fra fødselen av.

Hele nasjonen kan ikke med loven i hånd, opptre overfor barn på en måte som er negativt for barnet i utgangspunktet. Barns beste må vel være mer enn ord på et papir. Det valgspråket bør heller ikke tøyes i alle retninger til de voksnes fordel. Her må voksne være de svakes talerør. Nå ønsker noen i vår nasjon å

komplisere barn-foreldre-relasjonen. Det som er unaturlig er ganske enkelt ikke naturlig. La oss ikke som samfunn gå i feil retning.

Surrogatmor

Departementet vurderer i høringsnotatet kun mulighetene for assistert befruktning med de metoder som er tillatt etter gjeldende lov og godkjent av Sosial- og helsedirektoratet. Følgelig er det kun assistert befruktning med donorsæd som er aktuelt. Eggdonasjon og bruk av surrogatmor er ikke tillatt etter bioteknologiloven i dag, noe som medfører at to menn ikke kan bli vurdert for assistert befruktning.

Departementet vurderer ikke å endre bioteknologilovens regler for hvilke metoder for assistert befruktning som skal være tillatt i forbindelse med arbeidet med felles ekteskapslov. Dette er spørsmål som Helse- og omsorgsdepartementet eventuelt vil komme tilbake til i en senere revidering av bioteknologiloven.

Nettverk for ekteskapet registrerer at krav om homofile menns rett til assistert befruktning med bruk av surrogatmor i økende grad fremmes offentlig. Departementet unnlater å fremme dette forslaget nå, men vi legger til grunn at Stortingets eventuelle vedtak av de foreslåtte reformene vil åpne for at homofile menns rett til surrogatmor setter på politisk dagsorden, slik departementet antyder i høringsnotatet.

Barneloven - medmor

Regjeringens forslag til endringer i barneloven innebærer at den kvinnen som føder barnet blir mor, mens den andre kvinnen i det lesbiske ekteparet i kraft av å være gift med biologisk mor blir medmor.

Vi forstår det slik at departementet overfører tankegangen fra barnelovens resonnement for pater est - til det lesbiske ekteparet. Det er likevel en grunnleggende forskjell, ved at pater est ikke erstatter den biologiske faren. Dagens barnelov legger den biologiske faren til grunn.

Høringsnotatet opplyser at pater est regelen har et klart biologisk utgangspunkt, ettersom regelen om at morens ektemann skal anses som barnets far hviler på den betraktning at dette i det overveiende antall tilfeller stemmer med det biologiske forhold.

Disse grunnleggende prinsipper for hvordan foreldrebegrepet skal forstås som biologisk forankret opphører dersom departementets lovforslag blir vedtatt.

Nettverk for ekteskapet mener at det biologiske foreldreskapet fortsatt skal fastholdes som norm. Andre konstellasjoner er unntak og variasjoner. Samfunnets og borgernes holdning til både de som lever etter normen og de som lever i variasjoner av denne skal preges av likeverd og likestilling - selv om normen står i en lovmessig særstilling.

Barneloven - ekteskapsloven

I følge departementet er barns oppvekstvilkår i enkjønnede relasjoner et viktig moment i vurderingen av hvorvidt ekteskapsloven skal utvides. Samtidig vil departementet ta hensyn til at det allerede finnes mange barn som vokser opp i likekjønnsrelasjoner (og hos eneforsørgere) som ikke er juridisk sikret på samme måte som de barn som vokser opp i dagens ulikekjønnsekteskap.

Vi mener det er spekulativt av departementet å benytte barns manglende rettigheter i homofile forhold som brekkstang for innføringen av en ny ekteskapslov. Dette vil jo faktisk være en problemstilling i alle andre forhold enn det nåværende ekteskapet, ikke minst samboerforhold.

Barns rettigheter reguleres av barneloven og ikke ekteskapsloven. Dette taler for at disse lovene bør behandles hver for seg. Eventuelle mangler i barneloven kan ikke benyttes som argument for endringer i ekteskapsloven.

Stortingsvalget 2005

Nettverk for ekteskapet kan ikke se at velgerne i forkant av stortingsvalget i 2005 var presentert for en reform av det omfang som departementet nå har fremme forslag om. Kjønnsnøytrale ekteskap var riktignok omtalt av enkelte partier, men ikke i kombinasjon med øvrige reformer slik det nå foreligger. Heller ikke regjeringserklæringen fra Soria Moria konkretiserer det omfanget som reformforslaget nå har.

De følgende sidene er en gjennomgang av de politiske partienes formuleringer i sine valgprogrammer for inneværende stortingsperiode 2005 - 2009. Dette dokumenterer at ingen hadde varslet en reform av ekteskapet, familie- og kjønnsforståelsen, med det omfang som nå foreligger. Det er spesielt assistert befruktning til homofile som gjennomgående ikke er behandlet.

Arbeiderpartiet

For Arbeiderpartiet er mangfold en egen verdi og en viktig drivkraft i samfunnet. Likevel er alle mennesker like mye verdt. Derfor har alle krav på å få de samme muligheter til å utvikle seg, utnytte sine evner og leve sine liv. Dette gjelder uavhengig av kjønn, sosial bakgrunn, religion, seksuell orientering og etnisk tilhørighet. Å gi alle like muligheter er en nødvendig forutsetning for at alle skal ha frihet.

... Andre møter diskriminering i arbeidslivet på grunn av kjønn, alder eller etnisk tilhørighet. Arbeiderpartiet vil aktivt bekjempe enhver form for diskriminering.

Arbeiderpartiet vil styrke arbeidstakervernet. Vi vil hindre at arbeidstakerne mister rettigheter, at stillingsvernet svekkes og at overtidspresset øker. Og vi vil verne om arbeidstakernes helse, trygghet og velferd. Vi vil bekjempe all diskriminering i forhold til kjønn, alder, seksuell orientering, funksjonshemming, hudfarge, religiøs eller etnisk bakgrunn.

Arbeiderpartiet vil ha en kjønnsnøytral ekteskapslov, og endre barneloven slik at barn født inn i et ekteskap/partnerskap mellom to lesbiske kvinner sikres retten til to juridiske foreldre allerede ved fødselen. Arbeiderpartiet vil at omsorgsevne skal være avgjørende for hvem som skal få adoptere barn, og at samboere og ektefeller, uavhengig av seksuell orientering, skal ha rett til å bli vurdert som adoptivforeldre.

SV

SV vil bekjempe forskjellsbehandling etter seksuell orientering. Det er på tide å innføre full likestilling mellom heterofile og homofile når det gjelder ekteskap. SV vil ha en kjønnsnøytral ekteskapslovgivning gjeldende for alle, og med det erstatte partnerskapsloven med full likestilling. Adopsjonsvurdering skal skje på grunnlag av egnethet og ikke på grunnlag av adoptivforeldrenes seksuelle orientering. SV vil foreslå at homofile skal ha rett til å bli vurdert som adoptivforeldre på lik linje med heterofile.

SV vil arbeide for å fjerne arbeidsmiljølovens diskriminering av lesbiske og homofile. I tillegg vil SV foreslå at lesbiske, homofile, bifile og transkjønnede beskyttes både av nasjonal og internasjonal menneskerettslovgivning.

Senterpartiet

Senterpartiet vil at Norge skal bygge framtida på den kristne og humanistiske kulturarven. Partiets menneskesyn har sitt utspring i det kristne verdigrunnlaget og humanistiske verdier i pakt med dette. Hvert menneske er unikt og uerstattelig, og respekten for menneskeverdet er overordnet alle andre verdier. Senterpartiet ser hjem og familie som en grunnleggende sosial enhet og vil sikre ekteskapets stilling i samfunnet.... Senterpartiet vil kjempe mot hverdagsrasismen, mot diskriminering, for homofiles rettigheter og for retten til å være seg selv. ... Senterpartiet vil støtte holdningsskapende arbeid som øker aksepten for homofile.

Høyre

Høyre vil forsvare foreldreretten...

Høyre mener at familiene skal ha frihet til å velge mellom samlivsformer og grader av forpliktelse. Ekteskapet er den mest forpliktende og stabile av samlivsformene. Ekteskap og partnerskap bygger på de samme verdier, nemlig to menneskers vilje til gjensidig forpliktelse, og bør derfor beholde en juridisk særstilling. Livssynsorganisasjoner med vielsesrett skal kunne forestå partnerskapsinngåelse.

Å adoptere dreier seg ikke om voksnes rett til barn, men om barns rett til gode omsorgspersoner. Når samfunnet velger foreldre for et barn, er det avgjørende at barnets beste og foreldrenes omsorgsevne står i sentrum. Høyre mener derfor at ingen i utgangspunktet skal være ekskludert fra å bli vurdert som adoptivforeldre. Høyre vil gjøre ordningen med stebarnsadoptsjon for homofile i registrert partnerskap enklere.

Venstre

Likestilling av partnerskap og ekteskap: Vi ønsker et samfunn som likebehandler homofile og heterofile. Venstre ønsker å likestille ekteskapet og partnerskapet. Venstre går derfor inn for at en felles juridisk ekteskapsinngåelse erstatter både dagens vigsel og gjeldende partnerskapslov. Den nye ordningen vil ikke sette noe krav til noen form for seremoni, men la det være opp til det enkelte tros- og livssynssamfunn å avholde egne ekteskapsseremonier. Ved å innføre en felles ekteskapslovgivning vil også lesbiske og homofile få de samme adopsjonsretter som andre. Ingen har rett til å adoptere, men homofile skal på lik linje med andre kunne vurderes som adoptivforeldre. Det er barnas beste som alltid skal ligge til grunn ved vurdering av adoptivforeldrenes evne til å gi barna en god oppvekst, ikke sivilstatus eller seksuell legning.

Vi kan i dag påvirke befruktning, fødsel og død på måter som ikke var mulige for få år siden. Venstre mener det alltid må ligge etiske betraktninger til grunn når ny medisinsk teknologi tas i bruk. Det må legges til rette for full åpenhet og en løpende samfunnsdebatt om hvor grensene skal gå. All helsetjeneste må bygge på respekt for menneskeverdet og individets ukrenkelighet.

Venstre vil:

- *Innføre en felles kjønnsnøytral ekteskapsinngåelse*
- *At homofile på like linje med andre skal kunne vurderes som adoptivforeldre*

Kristelig Folkeparti

Familien er samfunnets grunnleggende enhet. Det er den viktigste arenaen for tilhørighet, nærhet og felleskap, og den beste rammen rundt barns oppvekst. I familien lærer barnet grunnleggende ferdigheter

og holdninger til samhandling mellom mennesker. Familien som sosial enhet finnes i en eller annen form i alle samfunn. Familie- og samlivsmønsteret er under stadig endring.

Relasjonen mellom barnet og familien er den grunnleggende rammen for ethvert barn som fødes til verden. Å sette et barn til verden er et livslangt ansvar. Alle barn har rett til å kjenne sitt biologiske opphav. --- Undersøkelser viser at ekteskapet er den beste og mest stabile rammen rundt barns oppvekst, og KrF vil fortsatt sikre ekteskapets særstilling.

Ved adopsjon må samfunnet forsøke å skape mest mulig optimale oppvekstvilkår for barnet. Barn som adopteres har rett til en mor og en far. --- KrF vil at adopterte skal ha rett til en mor og en far. KrF vil sikre alle barn rett til å kjenne sitt biologiske opphav.

Fremskrittspartiet

Familieformer: Fremskrittspartiet vil fremheve ekteskapet som den mest stabile og trygge rammen for et familieforhold. Fremskrittspartiet mener imidlertid at alle mennesker har en klar rett til å innrette seg på den måten de selv finner best, og at dette i seg selv har en egenverdi. Fremskrittspartiet vil derfor ikke lovgivere forholdet mellom samboere ytterligere.

Familiens muligheter til en stabil omsorgs- og oppdragerfunksjon er vesentlig svekket som et resultat av økte levekostnader og et økt press fra samfunnet om yrkesaktivitet for begge foreldre, samtidig som flere skaffer seg høyere utdanning og søker lønnet arbeid. Fremskrittspartiet anser det som svært vesentlig at endringer i familiens rolle i samfunnet ikke går ut over familiens tradisjonelle rolle som oppdrager og formidler av samfunnstradisjoner og verdier.

Fremskrittspartiet mener det er foreldrenes rett og plikt å oppdra sine barn.

Fremskrittspartiet mener at det ikke er en menneskerett å få barn. Men når det av ulike årsaker ikke er mulig å bli befruktet, bør det gis en reell mulighet til å velge mellom assistert befruktning og adopsjon.

Fremskrittspartiet er av den oppfatning at et barn har den beste oppveksten ved å ha foreldre av ulikt kjønn, og ønsker derfor ikke at homofile får adoptere.

Soria Moria

Vi vil sikre homofiles og lesbiskes rettigheter, støtte homofile og lesbiske i å leve åpent og aktivt motarbeide diskriminering. Regjeringen vil:

- sørge for at organisasjoner som arbeider for homofiles rettigheter har økonomiske rammevilkår som setter de i stand til å gjøre et godt arbeid
- aktivt følge opp stortingsmeldingen om homofiles levekår
- gå inn for endringer i ekteskapsloven som åpner for ekteskap mellom to av samme kjønn, med samme rettigheter som ekteskap mellom to av motsatt kjønn. Senterpartiets representanter i Regjering og Storting stilles fritt i dette spørsmålet

Regjeringserklæringens formuleringer ble forhandlet frem etter stortingsvalget, og var dermed ikke kjent for velgerne. Departementet opplyser som ovenfor nevnt at Soria Moria er eneste grunnlagsdokument for høringsnotatet. Regjeringserklæringen ivaretas selv om departementet i denne omgang velger å komme til Stortinget etter høringsrunden med en stortingsmelding i stedet for et lovforslag.

Vi registrerer også at regjeringserklæringen poengterer oppfølging av St.meld. nr. 25 (2000-2001) mens høringsnotatet ikke har noen referanser til denne meldingen. Se egen avsnitt ovenfor om dette.

Oppsummering

Nordisk nettverk for ekteskapet oppsummerer sine synspunkter slik:

1. Departementet bearbeider høringsnotat og høringskommentarer til en stortingsmelding
2. Eventuelt lovforslag fremmes i Stortinget etter stortingsvalget i 2009
3. Nordisk nettverk for ekteskapet har følgende øvrige kommentarer til høringsnotatet:
 - Utredningsinstruksens intensjoner, kvalitetskrav og konsekvensanalyser er ikke oppfylt:
 - Utredning av konsekvenser for folkehelse er ikke gjennomført
 - Tallmateriale for homofile og utviklingstrender foreligger ikke
 - Ingen har samlet oversikt over de med vigselfrett, som dermed ikke er hørt
 - Tempoet i reformprosessen er for høyt - høringsfristene for korte
 - SSB har ikke deltatt i utredningen med sin kompetanse på tallmateriale
 - Konflikt med politikk for integrering og inkludering er ikke utredet
 - Departementet er for selektiv i omtale av andre land
 - Konsekvensomfanget av endring i begrepsforståelse er ikke utredet
 - Departementets samordning av tiltak med interessegrupper svekker troverdighet
 - Regjeringens eget normative grunnlag synliggjøres ikke
 - St.meld. nr. 25 - som det ikke refereres til - pekte ikke i retning av den foreslåtte reformen
 - Diskriminering begrunnes ikke utover begrensninger som følger av barns rettigheter
 - Notatet problematiserer og diskuterer ikke reformens konflikt med barns rettigheter
 - Aktuelle problemstillinger i tilknytning til grunnloven er ikke behandlet
 - Notatet preges flere steder av manipulerende språkbruk og indirekte konstateringer
 - Tolkning av internasjonale konvensjoner strekkes på en prosedyrelignende måte
 - Instanser som SMR og Barneombudet er politisert og leverer ikke uavhengige premisser
 - Reformforslaget representerer en deregulering som føyer seg inn i en politisk trend
 - Reformforslaget representerer et elitistisk samfunns- og menneskesyn
 - Homoorganisasjoner dobbeltkommuniserer verdier ved ekteskapet og konflikt med disse
 - Bortfall av tilknytningskriterier vil sette andre land under press
 - Foreslått praksis for reservasjonsrett kan virke splittende i tros- og livssynssamfunn
 - Reservasjonsrett behandles manipulatorisk kun som relevant for religiøse
 - Endringer i adopsjonsloven trumfes gjennom i konflikt med barns rettigheter
 - Dagens praksis og ordninger for spebarnsadoptsjon videreføres, evt. med justeringer
 - Oppsigelse av europeisk adopsjonskonvensjon avvises
 - Ekteskapet forstås i 2007 som i 1967
 - Assistert befruktning til homofile avvises fordi den biologiske forankringen oppheves
 - Assistert befruktning til homofile vil være systematisk brudd på barnekonvensjonen
 - Reformforslaget reiser grenseoverskridende problemstillinger som må opp i Nordisk Råd
 - Barnekonvensjonens foreldreforståelse er ikke kjønnsnøytral, men biologisk forankret
 - Endring i barneloven og innføring av medmor bryter biologisk forankring og avvises
 - Omfanget av reformen var ikke kjent før stortingsvalget i 2005

Høringsuttalelsen avgis torsdag 20. september 2007 ved epost til Barne- og likestillingsdepartementet og levering av papirutskrift til departementet samme dag.

Oslo, 20. september 2007

NORDISK NETTVERK FOR EKTESKAPET

Jan Halvor Harsem, informasjonsansvarlig

Morten Dahle Andersen, informasjonsansvarlig (sign)

NETTVERK FOR EKTESKAPET & NORDISK NETTVERK FOR EKTESKAPET

Internett: www.bevarekteskapet.no (kommer senere)

Kontoradresse: Gamle Drammensvei 227 · Asker Sentrum

Postadresse: Postboks 23 · 1371 Asker · Norge

Konto i DNB NOR: 1602.47.51140 / driften av nettverket er gavebasert

Tlf: + 47 - 66 900450 / + 47 - 95 771199 / **Faks:** + 47 - 66 795736